

Datum: 2026-05-20

Ärendenummer: SLK-2026-00290

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: fi.ofa.k.remiss@regeringskansliet.se

Diarienummer: Fi2026/00577

Göteborgs Stads yttrande över remiss från Finansdepartementet Betänkandet Belägg för broms? – Åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser (SOU 2026:20)

Samlad bedömning

Göteborg Stad bedömer att utredningen är väl genomförd och sakligt belyser fördelar och konsekvenser av olika alternativ. Utredningen beskriver att problematiken under 2000-talet främst rör regionernas kontinuerliga skatthöjningar, medan kommunernas skattenivåer i huvudsak varit stabila. Mot den bakgrunden delar Göteborg Stad utredningens bedömning att skatthöjningar i kommunsektorn knappast utgör ett påtagligt generellt problem. Samtidigt konstaterar staden att kommunsektorn står inför ett ökande kostnadstryck till följd av den demografiska utvecklingen, vilket understryker behovet av långsiktiga finansieringslösningar. Göteborg Stad är i det sammanhanget tveksam till om ett system med skattebromsavgifter och skattesänkingsbidrag är en lämplig och ändamålsenlig åtgärd.

Göteborg Stad ser att förslaget om skattebroms och skattesänkingsbidrag innebär en betydande inskränkning i det kommunala självstyret och en begränsning av den grundlagsskyddade beskattningsrätten. Utredningen visar att nyttan med åtgärderna är osäker, vilket innebär att det kan ifrågasättas om nyttan uppväger inskränkning av det kommunala självstyret utifrån proportionalitetsprincipen. Göteborg Stad konstaterar att om staten väljer att begränsa kommunernas beskattningsrätt, ökar behovet av att staten tar ett större ansvar för finansieringen av kommunens åtaganden och välfärden.

Skattebroms och skattesänkingsbidrag

Göteborg Stad invänder mot förslaget om skattebroms och skattesänkingsbidrag. Den föreslagna skattebromsavgiften innebär i praktiken att den försvårar kommuners och regioners möjlighet att använda sin beskattningsrätt genom att införa en ekonomisk sanktion vid skatthöjningar. Att besluta om skattesatsen är en grundläggande del av det kommunala självstyret och en central mekanism för att kommuner och regioner ska kunna anpassa verksamhetens omfattning och finansiering till lokala behov och prioriteringar.

Göteborg Stad noterar att förslaget innebär att permanenta system införs vilket skiljer sig från de tillfälliga skattestopp och skattebromsar som tillämpades under till exempel 1990-talet för att hantera akuta ekonomiska kriser.

Att införa varaktiga begränsningar i den kommunala beskattningsrätten är ett steg som bedöms kräva betydligt mer ingående analys av de långsiktiga konsekvenserna för den lokala demokratin än vad som krävs vid tidsbegränsade krisåtgärder.

Göteborg Stad vill understryka utredningens egen slutsats att det råder betydande tveksamhet kring om ett ekonomiskt incitament i form av ett skattebromssystem är en lämplig och ändamålsenlig åtgärd. Analysen visar att lokala skattebeslut styrs av en komplex mängd faktorer och att det empiriska stödet för att ekonomiska drivkrafter i sig skulle vara avgörande är mycket begränsat. Utredningen konstaterar därtill att åtgärder av denna typ sällan uppvisar någon tydlig eller varaktig effekt på kommuners och regioners faktiska beslut om skattesats. Denna osäkerhet kring åtgärdernas förmåga att nå de avsedda målen gör proportionalitetsfrågan än mer central.

Eftersom det är osäkert om åtgärden faktiskt leder till lägre skattesatser, samtidigt som det innebär en permanent inskränkning, anser Göteborg Stad att förslagen måste övervägas med stor försiktighet.

Jobbskatteavdraget

Göteborg Stad har inga synpunkter på förslaget.

Krav på att eftersträva hög effektivitet och plan för nivån på skattesatsen

Göteborg Stad delar utredningens uppfattning att de demografiska utmaningar som kommunsektorn står inför ställer ökade krav i fråga om långsiktighet och effektivitet. Göteborg Stad delar dock inte utredningens bedömning att det i kommunallagen bör införas krav på att kommunerna ska besluta om mål som är av betydelse för hög effektivitet som löpande ska utvärderas i förvaltningsberättelsen och som revisorerna ska pröva i sin granskning. Göteborg Stad menar att ett uttryckligt krav på att eftersträva hög effektivitet är överflödigt eftersom effektivitet är en förutsättning för god ekonomisk hushållning och därmed redan en integrerad del av det begreppet. Göteborg Stad menar vidare att kommuner och regioner ständigt strävar mot att genomföra åtgärder för förbättrad effektivitet och att de utökade krav som föreslås snarare riskerar att leda till ökad administration.

Göteborg Stad är också tveksam till förslaget att det i riktlinjerna för god ekonomisk hushållning ska finnas en plan för kommunens eller regionens skattesatsnivå. Utifrån att kommunalskattenivåerna under 2000-talet varit stabila över tid är behovet av ett lagstadgat krav på långsiktig plan för skattesatsnivån tveksamt. För att minska risken att kommuner och regioner tvingas till kortsiktiga beslut om att höja skattesatsnivån vid konjunkturedgångar bedömer staden att förslaget med konjunkturstabiliserande statsbidrag är en bättre åtgärd.

Göteborg Stad delar utredningens syn på den problematik som finns med de riktade statsbidragen. De riktade statsbidragen är många till antalet och innebär i många fall ett omfattande administrativt arbete både vad gäller ansökningsförfarandet och redovisning av hur bidraget har använts. Göteborg Stad delar därför utredningens bedömning att staten bör använda sig av färre riktade statsbidrag.

Krav på att motivera höjd skattesats i budgeten

Göteborg Stad ställer sig tveksam till förslaget att i kommunallagen införa ett krav på att motivera höjd skattesats i budget. Enligt utredaren skulle det bidra till genomtänkta, medvetna och noggrant övervägda beslut. Staden menar att en höjning av skattesatsen alltid föregås av noggrant övervägda beslut. Vidare bestäms skattesatsen efter en samlad bedömning av intäktsbehovet där det inte alltid går att ange exakt vilka omständigheter som varit avgörande.

Ett standardiserat mått för justerad skattesats tas fram

Göteborg Stad har inga synpunkter på förslaget.

Större förutsägbarhet i fråga om intäkter från statsbidrag

Göteborg Stad delar utredningens syn på att sena besked om eventuell höjning av statsbidragen skapar sämre planeringsförutsättningar för kommuner och regioner. Staden delar därför utredningens bedömning att staten bör lämna besked om nivån på statsbidragen tidigare än vad som sker i dag. Göteborg Stad delar också utredningens bedömning att den reala nivån på statsbidragen bör redovisas i budgetpropositionen.

Konsekvent tillämpning av finansieringsprincipen

Göteborg Stad delar utredningens bedömning att finansieringsprincipen behöver tillämpas fullt ut för att minska kostnadstrycket på kommunsektorn.

Tydlighet i fråga om krav för att öka möjligheten att prioritera kärnuppdraget

Göteborg Stad delar utredningens bedömning att tydlighet från staten kring krav och uppdrag är en viktig förutsättning för att kommuner och regioner ska kunna prioritera sitt kärnuppdrag och därigenom hålla nere skattesatserna.

Automatiskt konjunkturstabiliserande statsbidrag vid tillfälliga nedgångar i skatteunderlaget

Göteborg Stad delar utredningens bedömning att ett system med konjunkturstabiliserande statsbidrag bör övervägas för att hantera tillfälliga nedgångar i skatteunderlaget. Ett sådant system skulle minska risken för att kommuner och regioner tvingas vidta kortsiktiga åtgärder som skattehöjningar eller nedskärningar i verksamheten.

Konjunkturstabiliserande statsbidrag kan kombineras med tillfälliga skattestopp

Göteborg Stad konstaterar att det är svårt att värdera förslaget om att konjunkturstabiliserande statsbidrag ska kunna kombineras med tillfälliga skattestopp innan det är klargjort hur ett system med konjunkturstabiliserande statsbidrag i så fall kommer utformas. I grunden är dock staden tveksam till förslaget då det skulle innebära en inskränkning i den kommunala beskattningsrätten. Göteborg Stad menar också att ett system med konjunkturstabiliserande statsbidrag borde vara tillräckligt för att minska risken för skattehöjningar i en lågkonjunktur.

Scenarioanalysen

Göteborg Stad instämmer i utredningens bedömning att de ekonomiska konsekvenserna av förslagen är osäkra. Staden ser därför positivt på att scenarioanalysen tydliggör att de ekonomiska effekterna av skattebromsen och skattesänkingspremien är beroende både av hur kommuner och regioner anpassar sitt beteende och inte minst av hur de ekonomiska förutsättningarna för kommunsektorn utvecklas i stort.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Ordföranden Jonas Attenius (S) och Martin Wannholt (D) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan.

Axel Josefson (M) yrkade bifall till yrkande från M, L och KD den 13 maj 2026 (bilaga).

Vid omröstning röstade Daniel Bernmar (V), Blerta Hoti Singh (S), Martin Wannholt (D), Jörgen Fogelklou (SD), Jenny Broman (V), Marina Johansson (S), Karin Pleijel (MP), tjänstgörande ersättaren Johannes Hulter (S) och ordföranden Jonas Attenius (S) för bifall till Jonas Attenius och Martin Wannholts yrkande.

Axel Josefson (M), Hampus Magnusson (M), Pär Gustafsson (L) och Dan-Ove Marcelind (KD) röstade för bifall till Axel Josefsons yrkande.

Kommunstyrelsen beslutade med nio röster mot fyra att bifalla Jonas Attenius och Martin Wannholts yrkande.

Göteborg den 20 maj 2026
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Bilaga

Yrkande (M), (L) och (KD)

Yrkande angående – Remiss från Finansdepartementet – Betänkandet Belägg för broms? – Åtgärder för starkare incitament till lägre kommunalskattesatser (SOU 2026:20)

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Under rubriken ”*Stadsledningskontorets bedömning*” stryks stycke 2, 3, 4 och ersätts med följande:

SGöteborgs Stad konstaterar att utredningens förslag innebär ett tydligare statligt ramverk kring utvecklingen av kommunala skattesatser och därmed berör frågor kopplade till det kommunala självstyret och beskattningsrätten. Kontoret delar samtidigt utredningens bedömning att detta behöver vägas mot det bredare samhällsekonomiska intresset av långsiktigt hållbara skattenivåer, stärkt arbetslinje och goda förutsättningar för tillväxt och sysselsättning.

Göteborgs Stad ser positivt på utredningens förslag om införande av skattebroms och skattesänkingspremie. Ett system som stärker incitamenten för effektiv resursanvändning och återhållsamhet med skattehöjningar är viktigt för att långsiktigt värna skattebetalarnas pengar och motverka ett fortsatt högt skattetryck. Kommunalskatten påverkar både hushållens ekonomi och drivkrafterna till arbete, företagande och utbildning. Mot denna bakgrund är det rimligt att staten skapar ekonomiska incitament som uppmuntrar kommuner och regioner att i första hand pröva effektiviseringar, prioriteringar och strukturförändringar innan skatten höjs.

Kommunstyrelsen delar utredningens analys av att utvecklingen av kommunala skattesatser behöver följas långsiktigt, inte minst mot bakgrund av de demografiska utmaningar och det ökande kostnadstryck som kommunsektorn står inför. Även om kommunalskatterna historiskt varit relativt stabila bedömer kontoret att det är viktigt att redan nu skapa starkare drivkrafter för effektivitet, långsiktig ekonomisk planering och återhållsamhet med framtida skattehöjningar.

Göteborgs Stad bedömer vidare att utredningens förslag inte innebär ett förbud mot skattehöjningar, utan ett system som tydliggör kostnaderna av höjda skatter och stärker incitamenten för god ekonomisk hushållning. Förslagen kan därmed bidra till ökad medvetenhet kring skattebeslut och skapa bättre förutsättningar för långsiktigt hållbara prioriteringar inom kommunsektorn.

2. Rubriken ”*Skattebroms och skattesänkingsbidrag*” ersätts texten med följande:

Göteborg Stad ser positivt på utredningens förslag om skattebroms och skattesänkingsbidrag som ett sätt att stärka incitamenten för långsiktigt hållbara skattenivåer och ökad kostnadsmedvetenhet inom kommunsektorn. Förslaget innebär att kommuner och regioner i större utsträckning uppmuntras att pröva effektiviseringar, prioriteringar och

strukturförändringar innan beslut om skattehöjningar fattas. Det kan bidra till en mer återhållsam utveckling av skattetrycket och stärka fokus på effektiv användning av skattemedel.

Göteborgs Stad konstaterar att förslaget innebär ett permanent och långsiktigt system, vilket skapar tydligare och mer förutsägbara ekonomiska spelregler för kommuner och regioner jämfört med tidigare tillfälliga skattestopp och krisåtgärder. Kontoret delar utredningens bedömning att det finns samhällsekonomiska motiv för att motverka ett alltför högt skattetryck, inte minst utifrån effekterna på arbete, företagande och tillväxt.

Vidare bedömer Göteborgs Stad att ett system med skattebroms och skattesänkingspremier kan bidra till ökad medvetenhet kring skattebeslut och skapa starkare drivkrafter för effektiv verksamhetsstyrning och god ekonomisk hushållning. Förslaget innebär inte ett förbud mot skattehöjningar, utan ett ekonomiskt incitament att noggrant överväga alternativa åtgärder innan skatten höjs.

Göteborgs Stad anser sammantaget att utredningens förslag utgör ett viktigt steg mot en mer långsiktigt hållbar utveckling av kommunsektorns ekonomi och ett stärkt fokus på effektivitet, ansvarstagande och skattebetalarnas perspektiv.

3. Under rubriken ”**Krav på att eftersträva hög effektivitet och plan för nivån på skattesatsen**” ersätts stycke 1, 2 och 3 med följande:

Göteborgs Stad delar utredningens uppfattning att de demografiska utmaningar som kommunsektorn står inför ställer ökade krav på långsiktighet, effektivitet och god ekonomisk hushållning. Kontoret ser därför positivt på utredningens förslag om att tydligare stärka fokus på effektivitet i kommunallagen genom krav på mål, uppföljning och granskning. Ett ökat fokus på effektiv resursanvändning bedöms kunna bidra till stärkt kostnadskontroll, bättre prioriteringar och ökad transparens gentemot medborgarna.

Göteborgs Stad ser även positivt på förslaget om att kommuner och regioner ska ha en långsiktig plan för skattesatsnivån. En sådan planering kan bidra till ökad framförhållning, stabilare ekonomiska förutsättningar och minska risken för kortsiktiga beslut om skatteförändringar. Det stärker även tydligheten kring de ekonomiska prioriteringarna och skapar bättre förutsättningar för långsiktigt hållbara beslut.

Vidare delar Göteborgs Stad utredningens syn på problematiken kring riktade statsbidrag. De riktade bidragen är många till antalet och innebär ofta omfattande administration kopplad till ansökningar och återrapportering. Kontoret delar därför bedömningen att staten i större utsträckning bör använda generella statsbidrag och minska antalet riktade stöd för att skapa bättre planeringsförutsättningar och en mer effektiv användning av resurser inom kommunsektorn.

4. Under rubriken ”**Krav på att motivera höjd skattesats i budgeten**” ersätts texten med följande:

Göteborgs Stad ser positivt på förslaget att införa ett krav i kommunallagen på att motivera höjd skattesats i budgeten. Ett sådant krav kan bidra till ökad transparens, stärkt ansvarsutkrävande och tydligare beslutsunderlag gentemot invånare och skattebetalare. Genom att skattehöjningar behöver redovisas och motiveras på ett strukturerat sätt stärks förutsättningarna för genomtänkta och långsiktigt hållbara ekonomiska beslut.

Göteborgs Stad delar utredningens bedömning att ett tydligare fokus på motivering och konsekvensbeskrivning även kan bidra till att alternativa åtgärder, såsom effektiviseringar och

prioriteringar, prövas mer noggrant innan beslut om skattehöjningar fattas. Detta kan i förlängningen stärka den ekonomiska hushållningen och öka medborgarnas insyn i hur kommunala resurser används och prioriteras.

5. Under rubriken *"Konjunkturstabiliserande statsbidrag kan kombineras med tillfälliga skattestopp"* ersätts texten med följande:

Göteborgs Stad ser positivt på utredningens resonemang kring möjligheten att kombinera konjunkturstabiliserande statsbidrag med tillfälliga skattestopp vid större ekonomiska obalanser. Ett sådant system kan bidra till att motverka kortsiktiga skattehöjningar under lågkonjunkturer och därmed minska risken för att ekonomiska nedgångar förstärks genom ett högre skattetryck.

Göteborgs Stad delar utredningens bedömning att staten bör ta ett tydligare ansvar för den stabiliseringspolitiska hanteringen vid ekonomiska nedgångar. Genom att kombinera stabiliserande statsbidrag med tillfälliga begränsningar av skattehöjningar kan kommunsektorn ges bättre förutsättningar att upprätthålla välfärden samtidigt som långsiktigt hållbara skattenivåer värnas. Ett sådant system kan också bidra till ökad förutsägbarhet och stabilitet för både kommuner och skattebetalare.

Yrkandet

Vi ser positivt på utredningens ambition att stärka drivkrafterna för långsiktigt hållbara kommunala finanser, ökad effektivitet och ett lägre skattetryck. Kommunsektorn står inför betydande demografiska och ekonomiska utmaningar, vilket ställer högre krav på ansvarsfull ekonomisk styrning, tydliga prioriteringar och effektiv användning av skattemedel. Förslag som stärker transparensen kring skattebeslut, förbättrar den långsiktiga planeringen och skapar tydligare incitament att pröva effektiviseringar innan skatten höjs är därför i grunden positiva. Samtidigt är det viktigt att staten tar ett större ansvar för kommunsektorns långsiktiga planeringsförutsättningar genom tydligare och mer förutsägbara statsbidrag samt en mer konsekvent tillämpning av finansieringsprincipen.